

Årsrapport for 2022 til Hallingskarvet nasjonalparkstyre fra SNO

SNO lokalt:

Petter Braaten - SNO Hallingskarvet

Håvard Kjontvedt - SNO Trillemarka

Kristoffer Ullern Hansen - SNO Nærøyfjorden

I tillegg er det kjøpt tjenester av:

Aurland Fjellstyre

Innhold

1.1	Kort om aktiviteten.....	3
1.2	Resultater eller reaksjoner.....	3
1.3	Utviklingstrekk eller utfordringer	3
1.4	Anbefalte oppfølgingspunkter.....	4
2.	Bestillingsoppgaver	4
2.1	Oppsetting av informasjonspunkt i Budalen	4
2.2	Utbedring av smale partier av Prestholtstien.....	6
2.3	Utbedre siste del av Prestholtrunden v/Perstølen	8
2.4	Klopp/bru ved stistarten v/Perstølen.....	9
2.5	Fjerning av gammel merkevare på Finse, Vargevatn, Budalen og Ustaoset.	11
2.6	Oppsetting av informasjonspunkt ved Geiteryggen	13
2.7	Utbedre noen våte partier mellom Prestholt og Eimeskaret	13
3.	Fjellrevprosjektet	14
4.	Kulturminner	14
5.	Vedlegg.....	15

1. Kontroll, tilsyn og informasjon

Statens naturoppsyn (SNO) gjennomfører en god del tilsyn i nasjonalparken, og kombinerer ofte dette med andre oppgaver. Dette kan være tilretteleggingsoppgaver eller for eksempel når fjellreven skal fores.

Det er stort fokus på informasjon som vårt viktigste verktøy, noe vi forsøker å gjøre i stor grad hele året. Det er en god del personer som tar kontakt med SNO i løpet av året for å spørre om råd i ulike saker. Dersom dette er ting som har en betydning for nasjonalparken får vedkommende fyldig informasjon om forvaltningssystemet og eventuelt hvor vedkommende må henvende seg for å søke om dispensasjon dersom det er nødvendig.

1.1 Kort om aktiviteten

Det er en god del arbeid med villreinen i nasjonalparken, noe som er naturlig i og med denne arten er spesielt beskrevet i både verneforskrift og forvaltningsplanen. SNO har også ansvaret for GPS-merking i sone 2 av Nordfjella, noe som gjør at det går med en del tid til tilsyn med de merkede dyra. For tiden går det 5 merkede dyr i sone 2 av Nordfjella(Nasjonalparken), herav 1 bukk og 4 simler.

Det er i tillegg til tilsyn med villrein også ført tilsyn med motorisert ferdsel i nasjonalparken. Det er tydelig at de fleste brukerne av nasjonalparken som nytter motoriserte kjøretøy har en stor grad av respekt og forståelse for regelverket.

Fjellrevprosjektet medfører også noe ferdsel i nasjonalparken, og dette er behandlet under pkt. 3.

1.2 Resultater eller reaksjoner

Det er ikke avdekket ulovlige forhold i Hallingskarvet nasjonalpark i 2022, og det er således heller ikke skrevet anmeldelser for noe forhold dette året.

1.3 Utviklingstrekk eller utfordringer

Det er etter vår mening ikke noe som tyder på at nasjonalparken er under press i noen større grad enn tidligere. Skarverennet er selvfølgelig et stort arrangement hvert år, og ble gjennomført under glimrende forhold til 2022. Det var imidlertid et mindre antall deltakere enn det er til vanlig. Dette skyldes noe at det har vært pandemi i 2 år, samt at det i 2018 og 2019 var henholdsvis avbrutt og deretter svært vått og ufyselig.

Skarverennstraseen ble i år ikke gjennomgått etter rennet av private årsaker som medførte at SNO ikke hadde tid til dette tilsynet.

Det ble imidlertid ført tilsyn under selve rennet. Se vedlagte rapport.

1.4 Anbefalte oppfølgingspunkter

SNO mener en stadig tilstedeværelse i nasjonalparken er nødvendig og at dispensasjoner som gis av styret/forvalter skal følges opp med tilsyn og kontroll.

2. Bestillingsoppgaver

Gjennom samarbeidsmøtet mellom styret for nasjonalparken og Statens naturoppsyn ble følgende avtalt:

Nr.	Oppgaver	Bestilt	Forbrukt
1	Oppsetting av infotavle (Cortenstål) i Budalen	3 dagsverk	4
2	Utbedre smale partier av Prestholtstien	7 dagsverk	8
3	Utbedre siste del av Prestholtrunden (v/Perstølen)	2 dagsverk	1
4	Klopp/Bru ved stistarten v/Perstølen	3 dagsverk	3
5	Fjerne gammel merkevare på Finse, Vargevatn, Budalen og Ustaoset.	2 dagsverk	2
6	Oppsetting av informasjonspunkt ved Geiteryggen	3 dagsverk	0
7	Utbedre noen våte partier mellom Prestholt og Eimeskardet	1 dagsverk	0
	Sum	21 dagsverk	18 dagsv.

2.1 Oppsetting av informasjonspunkt i Budalen

Etter ønske fra styret i Hallingskarvet nasjonalpark har SNO i løpet av 2022 sørget for å oppgradere informasjonspunktet i Budalen.

Den gamle trebukken(stativet) ble flyttet ca. 10 meter østover, og kan nå brukes av interessenter til informasjon av ulike slag. Det ble deretter gravet ut et hull til det nye informasjonspunktet. Det ble nyttet minigraver til arbeidet.

I tillegg ble det gravet et hull for å lage fundament til et mindre skilt i cortenstål der det ønskes "velkommen inn" i stistarten fra parkering ved Vesterheim mot Raggsteindalen.

Viser nytt skilt, samt fundament til cortenstålplate: Foto: Petter Braaten

Viser cortenstålplate ferdig oppsatt. Foto: Petter Braaten

Viser velkomstskilt ved stistarten. Foto: Petter Braaten

Viser forvalter som setter opp informasjon. Foto: Petter Braaten

2.2 Utbedring av smale partier av Prestholtstien.

Den gangen stien fra Prestholtseter og opp til Prestholtskaret ble bygget var vi ukjent med hvor mange som i fremtiden ville benytte dette området til turgåing og rekreasjon. En stor økning av folk har ført til at stien åpenbart er for smal idet folk ikke kan gå ved siden av hverandre og heller ikke møtes uten at noen må gå på utsiden av tilretteleggingen. Dette har igjen medført at det er partier langs stien som begynner å bli svært slitt og steinleggingen begynner å skli ut.

Det ble derfor bestilt et lag med 4 sherpaer som var her 2. uken i august og som fikk i oppdrag å utvide stien på de meste utsatte plassene.

I løpet av 5 arbeidsdager rakk vi over ca. 80 meter med sti og fikk utvidet denne til dobbel bredde samt at det ble fokusert på å revegetere noen parseller der det hadde vokst frem stier ved siden av hovedsporet.

Sherpalag 2022. Foto: Petter Braaten

Før utbedring. Foto: Petter Braaten

Etter utbedring. Legg merke til at stien har fått dobbel bredde og at "villstien" oppe til høyre er revegetert. Foto: Petter Braaten

Etter utbedring. Foto: Petter Braaten

Etter utbedring. Foto: Petter Braaten

2.3 Utbedre siste del av Prestholtrunden v/Perstølen

Det er etter hvert etablert en tydelig og god sti fra fangstanlegget på Skarvsenden og ned til Perstølen. Imidlertid er det en par steder litt vått og gjørmete, der stien går over en mindre bekk og et myrlendt område. Det ble ikke tid til å utføre noe praktisk arbeid på denne strekningen i år, men det er foretatt befaringslik at det i løpet av neste sommer vil være mulig å sette inn et par dagsverk her for å utbedre dette.

2.4 Klopp/bru ved stistarten v/Perstølen

Stien går over et myrdrag der det til tider er mye vann og vanskelig å komme seg over uten å tråkke i gjørme og vann. Dette har medført at stien stadig utvider seg. Det ble for en del år siden lagt et par gangbaner i området, men disse har vist seg å ikke holde mål. På forespørsel fra nasjonalparkstyret tok SNO-Geilo på seg å bygge en liten bro samt fullføre og forsterke klopplegging innover myra de første 200 meterne.

Brua ble bygget i forståelse og dialog med forvalter som styrte økonomien i prosjektet.

To planker delvis nedsunket i vann var tilstanden. Her er jeg i ferd med å bære til nye materialer. Foto: Petter Braaten

Brukar er bygget på midten og "brua har fått forankring i begge ender. Bruspenet ble Ca. 4 meter x 2. Foto: Petter Braaten

Brua begynner å ta form. Det er satt på avstivninger i ramma samt at det er plugga ned noen flere fester i bakken. Dekket oppå brua begynner å ta form. Foto: Petter Braaten

Brua er ferdig bygget og gjør at kryssing av det våte området nå er både trygt og tørt. Foto: Petter Braaten

Litt lenger inn på myra ble det laget en klopp over gjørmete området. Foto: Petter Braaten

De gamle kloppene manglet noen meter som nå er på plass. Foto: Petter Braaten

2.5 Fjerning av gammel merkevare på Finse, Vargevatn, Budalen og Ustaoset.

I tråd med den nye merkevaren og den grafiske profilen som er innført er nå alle gamle informasjonspunkter fjernet bortsett fra ett.

Finse.

Trestativet er tatt ned med velvilje av Kjell Magne Tangen som har fått beskjed om at det ikke skal settes opp igjen.

Vargevatn.

SNO-Geilo var der i starten av oktober og fjernet informasjonspunktet Betongloddet ble liggende igjen, men er lite synlig. Metallfester og stolpesko er fjernet med vinkelsliper. .

Viser stativet ved Vargevatn før fjerning. Foto: Petter Braaten

Viser området etter fjerning av stativet. Foto: Petter Braaten

Dette stativet er ikke fjernet ved en forglemmelse og vil blir fjernet i 2023. Det står på vei inn til Embretstølen, ikke langt fra Åkerstølen. Foto: Petter Braaten

Budalen.

Det vises her til punkt 1 i denne rapporten.

Ustaoset.

Trebukken er fjernet og metallfestene/stopleskoa er fjernet. Betongloddet ligger igjen idet dette var brukt som overdekning av et større plastrør i forbindelse med utbedring av veier og grøfter.

Dette stativet var i dårlig forfatning og er nå fjernet. Foto: Petter Braaten

2.6 Oppsetting av informasjonspunkt ved Geiteryggen

Etter avtale med forvalter venter dette punktet til neste år. Tanken er å få satt opp en cortenstålplate ved turisthytta på Geiteryggen. Imidlertid er dette ikke planlagt godt nok ennå, og befaring/samtaler med DNT m.v. må gjennomføres før dette kan gjøres. SNO vil bistå forvaltningsstyret med å få dette gjennomført i 2023 om ønskelig.

2.7 Utbedre noen våte partier mellom Prestholt og Eimeskaret

Forvalter har bedt om at SNO-Geilo skal befare denne stiparsellen og se hva som kan gjøres for å bedre stiens tilstand til det beste for brukerne.

Stien ble befart av SNO i slutten av august. Det var da relativt tørt, men det er tydelige tegn til at det på enkelte steder er en del vann i stien på våte dager. Dette fører i første rekke til at turgåere blir potensielt våte på beina. Det er ikke fremtredende at stien utvides slik en ofte ser i sånne områder.

Dersom en ønsker å gå videre med et prosjekt her må det settes opp en detaljert plan for hvilke områder en ønsker utbedret og hvilken teknikk en skal bruke. Det å bygge vannrenner

for å bli kvitt vannet i stien er utfordrende idet mange steder vil dette medføre lange renner langs stien for å få drenert vannet ut på enkelte punkter.

SNO er av den mening at det bør vurderes nøye om det er hensiktsmessig å gjøre noe på denne strekningen, og dersom det skal gjøres bør det nyttes en god del grus kombinert med bygging av vannrenner. Grus og eventuelt stein og andre masser til bruk langs stien må fraktes inn med helikopter.

3. Fjellrevprosjektet

Fjellrevprosjektet går sin gang, og det brukes en del tid på å sørge for at foringsautomater er tilstrekkelig fylt opp, samt at overvåking av yngling blir gjennomført.

I år ser det ut til at det vi klarte å dokumentere var 5 kull i Finseområdet med til sammen minimum 24 valper. Analysen er ikke helt ferdigstilt ennå, så det kan bli flere.

I løpet av 2022 er det fraktet inn og foret ut 1560 kilo Troll hundefor.

4. Kulturminner

SNO har som oppgave gjennom sentrale føringer å holde øye med fredede kulturminner. Det er viktig at kulturminner inne lider overlast som følge av menneskelige påvirkninger. Hvert år forsøker vi å føre tilsyn med noen utvalgte kulturminner innenfor egne ansvarsområder. I 2022 satte SNO-Geilo fokus på et fangstanlegg på nordsiden av Lengjedalsvatnet som ligger sentralt i nasjonalparken. Det viste seg t dette anlegget som består av 3 fangstgroper med ledegjerder ikke var registeret i kulturminnebasen Askeladden. Videre ble det registrert en enkelt fangstgrop lenger nedover langs elva Grytåni.

Viser fangstanlegg som ligger i østenden og på nordsiden av Lengjedalsvatnet. Foto: Petter Braaten

Enkel fangstgrop med ledegjerder langs Gryteåni. Foto: Petter Braaten

5. Vedlegg

Rapport til Skarverennet 2022

Statens naturoppsyn

Telefon: 73 58 05 00

E-post: post@miljodir.no | www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontor spredt over hele landet.